

TURKISH ECLIPSE EXPEDITION 2006

(z deníku expedice)

24. 3. pátek

Expedice začíná nakládáním věcí do celkem tří aut před budovou fakulty elektrotechnické v Praze Dejvicích. V 19 hodin odjíždíme z Prahy směr Bratislava, kde jsme měli sraz u místního krematoria s posledním členem expedice – Vladem. Jelo se celou noc až za maďarsko-srbskou hranici. Menší navigační problémy nastaly v Budapešti, kde nedostatečné dopravní značení způsobilo, že jsme se ztratili v centru. Posádka Jakubova auta vyřešila problém po svém a najela na placenou dálnici (samozřejmě bez známky), Petrovo auto vyjelo z města s policejním doprovodem a o Ivanově autě nemám informace.

25. 3. sobota

Ráno projíždíme Srbsko-Maďarské hranice. Zde čekáme na ostatní auta. Je strašná zima. Pokračujeme Srbskem. V Bělehradě projíždíme okolo hromady odpadků, pneumatik a vlnitých plechů. Až při bližším pohledu lze rozeznat rodiny bezdomovců, kteří bydlí v chýších z tohoto materiálu. Večer jsme dorazili do bulharského Plovdivu, kde Petr zamluvil hostel. Zde již není taková zima jako v Česku. V Plovdivu nastal další problém s navigací. Zde se naše vysílačky, které měly usnadnit komunikaci mezi auty, ukázaly jako nepoužitelné. Nalezení orientačního bodu – nádraží se povedlo asi za hodinu. S angličtinou se zde vůbec nechytáme. Přestože podle mapy a okolních orientačních bodů bylo zřejmé, kde hostel je, nebylo vůbec jednoduché se změti jednosměrek k hostelu dostat. Po dvouhodinovém bloudění Plovdivem problém vyřešil místní taxikář, který nás dovedl svým taxíkem až k hostelu – samozřejmě za poplatek. V hostelu následovala večeře, procházka večerním městem se zastávkou v pizzerii.

26. 3. neděle

Dnes bylo na programu dojet do tureckého Istanbulu. Ráno opouštíme Plovdiv. Ještě v Bulharsku zastavuje Petrovo auto policejní hlídka zákeřně schovaná za tunelem, ve kterém předjížděl větší, než povolenou rychlostí. Petr však podal policistovi vyčerpávající přednášku o zatmění Slunce a zmatenému policistovi nezbylo nic jiného než nás nechat pokračovat bez pokuty. Nedaleko od hranic ukazuje dopravní značka objížd'ku, která nás vede místy prašnou

cestou plnou děr a kamenů která je lemována obydlími domorodců velmi zajímavé architektury. Přes mnoho nezbytných kontrol se podařilo expedici přejet bulharsko-turecké hranice. Na oběd jsme snědli zásoby z Česka, které připravila Lenka. Večer jsme dorazili do hotelu v Istanbulu bez bloudění relativně k Plovdivu. Zde se Mike spřátelil s jedním Turkem, ke kterému jsme nakonec šli na večeři do restaurace, kde pracoval. Večeře byla ve stylu obloženého tácu se zeleninou, rýží a masem z mnoha druhů zvířat kromě

vepřového. Večeře byla na i místní poměry předražená. Nakonec Mikeův si přítel, který nás obsluhoval, nezapomněl říci o spropitné. Zato nám však slíbil, že bude každou hodinu kontrolovat naše auta, jestli jsou v pořádku. Večer nechyběla procházka ulicemi Istanbulu, okolo kouzelně podsvícených mešit. Zde jsme ztratili Martina, který se vydal vlastní cestou. Dále vedla naše kroky mapa na Mikeově GPS k Bosporské úžině uličkami Istanbulu a poté směrem do hotelu, kam později dorazil i Martin.

27. 3. pondělí

Dopolední čas vyplnila prohlídka vnitřku Modré mešity, vyzdobená koberci a ornamenty na stěnách mešity. Lenka, Zuzka a Lucka museli mít šátek na hlavě, neboť to vyžaduje Islám. Před vstupem jsme si sundali boty a uložili do igelitky.

Okolo mešity je spousta tureckých prodavačů šátků, čepic, nápojů, kterým se jen velmi těžko člověk vyhne. Po prohlídce mešity jdeme parkem vzhůru do kopce vstříc sultánskému paláci Topkapi. V parku rostou exotické stromy, na kterých sedí papoušci. Vstup do paláce střeží nezvykle přísné kontroly a tak nebylo divu, že bezpečnostní kontrolu zaujala Ivanova sbírka nožů, která mu byla dočasně zabavena. V paláci jsme si mohli prohlédnout pokladnice, oblečení sultánů nebo pozůstatky Mohameda, které však

spočívaly v truhlách. Cestou z paláce se zastavujeme u vyhlídky na zamlžený Bospor. Po návratu do hotelu jsme zjistili, že zmizela naše Octavia, ve které byla podstatná část optických přístrojů. Nakonec se ukázalo, že ji odtáhla místní policie za špatné parkování. Se značným zpožděním odjíždíme v odpoledních hodinách z Istanbulu. Přejíždíme most přes Bospor. Cesta dvanáctimilionovým městem nebyla jednoduchá. Zacpané čtyřproudé silnice, řidiči ignorující dopravní předpisy, troubící auta a únik paliva z nádrže našeho auta nám znesnadňovali průjezd městem. Nakonec se to povedlo. Naše další cesta vede přes hory, bohužel tma nám kazila výhled na krajinu. Nicméně posádce Jakubova auta zprostředkovala pozorování jasného bolidu. Noc jsme strávili v hotelu v „Buzuluku“.

28. 3. úterý

Hnání časem pokračujeme na místo pozorování zatmění Slunce. Silnice vede horami se

zasněženými vrcholky. Místo pozorování je vybráno samozřejmě na centrální linii zatmění v blízkosti města Manavgat. Zde jsme se setkali s Honzou, který přijel pozorovat zatmění nezávisle na nás. Dnes jsme bydleli pod stanem v krásné turecké přírodě na ploché vyvýšenině v okolí řeky, kde rostly bambusy a podle ostnů nalezených v okolí zde žili dikobrazi. Večer jsme strávili u ohně.

29. 3. středa

Noc ve stanu byla občas rušena útoky psů z nedaleké farmy, ale naštěstí se vše obešlo bez interakce se členy expedice. Dnes je den D.

Dopoledne proběhlo ve znamení příprav přístrojů na pozorování a fotografování úplného zatmění Slunce a sestavení meteorologické stanice.

Jelikož bylo jasno a velmi teplo, tak ti, co měli volno se šli koupat k blízké řece. Je několik minut před maximální fází, ležíme na karimatkách a pozorujeme přes svářečský filtr jak „drak užírá Slunce“ a děti nám za zády trénují střelbu z luku vyrobeného z bambusu. Je pár sekund před úplným zatměním, je podivné šero, avšak stíny jsou nezvykle krátké. Mike prohlašuje, že při pohledu k nebi se cítí jak na jiné planetě. Už je to

tady, Slunce je zatemněno Měsícem, na nebi je vidět koróna, a některé hvězdy. Maximální fáze trvá přes 3 minuty, během kterých někteří pořizují nezbytné foto, Zuzka zakopává o stativ dalekohledu, takže znovunastavení již bylo vyloučené. Kochám se pohledem, málem jsem zapomněl fotografovat. Po chvilce začíná vykukovat Slunce zpoza Měsíce. Až několik minut po zatmění si uvědomuji, jak mám studené ruce a jak se rychle ochladilo. Navzdory nepříznivé předpovědi počasí se pozorování vydařilo. Následovalo zabalení věcí a odjezd do Alanye, kde jsme se ubytovali v zatím nejlepším hotelu s bazénem. Ti odvážnější se v něm před spaním vykoukali.

30. 3. čtvrtek

Po snídani ve stylu švédského stolu jedeme navštívit antické památky. Ráno bylo zataženo s nízkou oblačností. Kdyby takové počasí bylo o den dříve, ze zatmění bychom toho moc

neměli. První navštívená památka byla amfiteátr v Side z 2. století našeho letopočtu. Další památkou byl stadión ve tvaru podkovy v Perge. V okolí amfiteátrů se nachází spousta pozůstatků opracovaných kamenů, které tvořily antické stavby. Z Perge odjíždíme do města Beldiby, kde jsme se ubytovali v hotelu. Zaměstnanci hotelu byli velmi zaskočení, že se sem koncem března přijel někdo ubytovat, a tak jsme stejně jako ve většině ostatních hotelů bydleli sami. Večer následovala procházka po

pláži s výhledem na noční Antalyi. Zbytek večera jsme strávili na střeše hotelu.

31. 3. pátek

Po probuzení do deštivého rána následovala snídaně – 3 kg jogurtu v kbelíku a müsli.

Nápadně to připomínalo balení Primalexu. Zajímavé bylo pozorovat Petra, který se pokoušel jogurt s müsli vypít z uříznuté PET lahve. Po snídani následuje odjezd do horského antického města TERMESSOS. Pozůstatky města jsou rozprostřeny na relativně velkém území v horách ve výšce přes 950 m. n. m. Při výstupu k městu byl nádherný výhled na okolní hory s vrcholky zahalenými mraky. Z města zbyl amfiteátr, spousta zdí, kamenů, kamenných rakví. Některé stavby jsou přímo součástí skály. Vzhledem k tomu,

že Termessos je turisty méně navštěvovaná památka, nebylo zde žádné omezení přístupu. Mohli jsme vylézt na kteroukoliv zeď bez konfliktu se správci objektu. Dalším z dnešních cílů byla nedaleká jeskyně na vrcholu kopce. Zde jsme zdolali pěšky asi 300 m převýšení – odměnou byl výhled na Antalyi a prohlídka jeskyně. Následoval odjezd do vnitrozemí k jezeru Salda Golu v nadmořské výšce přes 1000 m. Ubytovali jsme se ve zdejší hotelu. Komunikace s vedoucím hotelu byla značně obtížná, neboť neuměl anglicky, a jak se později ukázalo ani turecky. Petr se chopil počítače, aby zaznamenal údaje z pasů ubytovaných. Program byl však v turečtině a tak napsal do kolonek, co jej napadlo. Problém nastal, když se šéf hotelu začal ptát, kdo je to ten Jakobova Hůl (tak Petr pojmenoval Jakuba Rozehnalu). Po této akci s ubytováním následovala vycházka na pivo. Zde opět Mike využil turecké pohostinnosti na úkor ceny za pivo a tak jsme v „instantní“ hospodě zaplatili za pivo více než dvojnásobek, oproti pivu ze stánku, které nám bylo přineseno.

1. 4. sobota

Dnes bylo na programu návštěva travertinových jezírek v Pamukkale s teplou vodou, kde

jsme si mohli umýt nohy. Bohužel z jezírek se do dnešní doby zachovala jen malá část, neboť zbytek zničili bezohlední turisté. Součástí areálu jezírek jsou antické lázně – přírodní bazén s kameny z antických staveb a koupajícími se turisty. Dalším dnešním cílem byla památka, kterou jsme nenavštívili, neboť Ivanovo auto postihla nehoda – v rychlosti 100 km/h se mu otevřela kapota u Felicie. Otevírací zařízení se trvale zdeformovalo takovým způsobem, že kapota nešla

zavřít. Asi za dvě a půl hodiny se konečně podařilo s pomocí sekery, klacku, plynového vaříče a autonáradí kapotu zavřít. Poté jsme jeli nakupovat a byl večer. Ubytování dnes bylo ve stanu v horách. Večer jsme strávili u ohně.

2. 4. neděle

Probuzení proběhlo za slunného rána. Při pohledu na místní obyvatele vyhánějící dobytek na

pastvu na kopec se asi každý zamyslel nad bezstarostností jejich života. Po snídani následoval odjezd do kempu u moře poblíž města Efez. Zde Petr, coby správný Pražák, nacouval do betonového sloupu. Naštěstí bez vážnější újmy na jeho automobilu.

Protože bylo teplé počasí, tak po zakempování následovala koupel v moři, ze které měly asi největší radost děti a Lenka. Večer jsme zaznamenali příjezd autobusu plného Česko-Slovenských turistů do kempu. Mike okamžitě využil situace a šel se seznámit s turisty za účelem nákupu slovenského piva, což se mu také povedlo. Mimo jiné Mike také zjistil, že jedním ze členů expedice je známý český astronom Jiří Grygar. Večer jsme strávili u ohně

3. 4. pondělí

Ráno ohlásil elektroakustický měnič Petrova auta a po snídani následoval odjezd do několik kilometrů vzdáleného města Efezu, města byzantských a Řeckých památek. Zde byl k vidění

zatím největší amfiteátr, na jehož vrcholu bylo zřetelně slyšet hlučnou skupinu Němců sedících jen několik pater nad pódiem. Památkou, kterou nešlo nenavštívit, byl pozůstatek Artemidina chrámu v Efezu, jednoho z divů světa. Do současné doby se zachoval pouze jeden jeho sloup, na jehož vrcholu hnízdí rodinka čápů. Na místě dřívějšího chrámu je nyní jezírko, které obývají žáby a želvy. Následovala nezbytná výměna peněz a nákup suvenýrů od velmi neodbytných prodavačů mincí, pohledů, záložek, atd. Teplé počasí spojené s procházkou

Efezem udělalo své a tak se unaveni vracíme zpět do kempu na oběd. Na oběd jsme měli špízy s různými druhy salátu, nebo rybu. Já, Lenka a Jakub odpoledne vyrážíme na nákup do blízkého supermarketu. Večer jsme nasbírali v kempu dřevo a rozdělali oheň. Tropický večer s blyštícími se hvězdami s obráceným půlměsícem byl obohacen přednáškou Jiřího Grygara o budoucnosti astronomie.

4. 4 úterý

Ranní snídani proběhla podle standardního scénáře – megabageta s místním druhem sýra, marmeládou a čaj. Následuje otravné balení stanů a odjezd do Bergamonu. Několik málo kilometrů od kempu předjel naše auto Petr značnou rychlostí. Netrvalo ani minutu a Petr brzdí a zastavuje. To policejní hlídka byla důvodem jeho zastávky a to už na nás mává další

policista, abychom zastavili. Policista si zapisuje veškeré údaje z Jakubova pasu a povídá: ninety nine is OK, but one hundred and fourteen is problem. A zapsal nám pokutu do karty od auta, kterou budeme muset zaplatit až na hranici. Petr dopadl hůře – jel 142 km/h a byla mu zaznamenána dvojnásobná pokuta. Mezitím okolo projel Ivan se svoji posádkou rychlostí blíží se lidské chůzi. Po této neplánované zastávce pokračujeme dále do Bergamonu. Ubytovali jsme se v hotelu, kde před několika dny bydlel Honza. V hotelu nebylo dost pokojů,

tak zaměstnanci hotelu slíbili, že do večera položí podlahu v dalším pokoji, kde budeme moci přespát. Na Honzovo doporučení jsme využili znalostí šéfa hotelu, který nám ochotně ukázal díru v plotě, kterou se lze dostat do areálu antické akropole na vysokém kopci. Při výstupu na kopec jsme zaznamenali bohatou zdejší faunu – hadi, želvy, hovníválové, krávy, ovce... Cestou nahoru byl nádherný výhled na značnou část města. Přestože značnou část historicky zajímavých kamenů se dnes nachází v německém muzeu, zachovala se zde řada antických sloupů a kamenů. Nejvíce na mě zapůsobil amfiteátr velmi dobře zakomponovaný do skály, z něhož je rozhled na Bergamon a protější panoramatické hory. Protože se rychle blíží bouřka, jsme nuceni k návratu, prolézáme opět dírou v plotě a za pár minut jsme v hotelu. Jelikož prší, tak večer trávíme u knih a Internetu, který je dostupný v hotelu přes wifi.

5. 4. středa

Standardní snídani byla obohacena teplou polévkou, na kterou nás pozval šéf hotelu.

Dopoledne padlo na nákupy suvenýrů, jídla, prohlídku města a oběd v místní pizzerii. Následovalo sbalení věcí a odjezd k poslední antické památce naší expedice, Tróji. Jelikož jsme přijeli 5 min před zavírací dobou, tak jsme šli shánět ubytování. Okamžitě se nás ujal místní boss Uran, ubytoval nás u něho na zahradě, kde jsme si postavili stany a večer navštívili Uranovu hospodu. Akce v hospodě byla ve znamení piva a vína. Návrat proběhl v pozdních hodinách. Tam jsme dopili zbývající lahve vína a co se dělo potom, na to mám nespojitě vzpomínky.

6. 4. čtvrtek

Ráno na Uranův příkaz (asi neunesl večerní akci) balíme věci a parkujeme auta před Uranovou hospodou a jdeme vstříc Tróji. Hned za vstupem do areálu historického města neunikl naší pozornosti Trojský kůň. Samozřejmě nepůvodní. Byl postaven někdy v sedmdesátých letech 20. století. Prolezli jsme koně skrz na skrz a udělali nezbytné foto. Dále následovala procházka hradbami a odkrytými zdmi z bahna a slámy, o kterých na cedulích tvrdili, že pocházejí z asi 2. tisíciletí před naším letopočtem. Mezitím dorazila slovenská výprava s Jiřím Grygarem, se kterou jsme se opět setkali. Trója byla poslední

antickou památkou, kterou jsme navštívili. A nyní už nás čeká pouze cesta domů. Z Tróje jedeme do Canakkale, kde přeplováme na trajektu Dardanely. Jak opouštíme Asii, tak na mě (možná i na ostatní členy expedice) padají deprese z blížícího se konce expedice. Zde vidíme naposled Asii, moře, a medúzy. Večer přijíždíme do města Edirne, blízko hranic s Bulharskem. Okamžitě po příjezdu do hotelové části města se expedice ujal místní hotelový naháněč. Nakonec jsme se ubytovali v hotelu Tuna. Protože bylo teplo, tak jsme neodolali večerní procházce městem osvětleným jako Praha o Vánocích. Poslední procházka tureckým městem byla asi nejkrásnější. Při průchodu okolo překrásné mešity se ozvala modlitba z vysokého minaretu, poslední modlitba, kterou jsme si mohli poslechnout.

7. 4. pátek

Dnes nás již čeká jen cesta autem a buzerace na tureckých hranicích, kam přijíždíme v dopoledních hodinách. Platíme pokuty za rychlost z Efezu vyznačené v dokumentech od auta. Dokonce jsme dostali 25 % slevu za zaplacení v hotovosti. Časová ztráta byla nakonec jen asi hodinu a půl. Zde jsme se opět setkali se slovenskou výpravou s Jiřím Grygarem. Ti zde strávili mnohem více času. Dále jsme pokračovali přes Bulharsko. Na oběd zastavujeme v jednom bulharském městečku v zdánlivě slušně vypadajícím hotelu na oběd. Zdání však neodpovídalo skutečnosti. Členka personálu nás odvedla do zapáchající místnosti v suterénu. Po několika minutovém obědnávání v Ruském jazyce jsme si nakonec objednali žiarenu sviňu. Konečně vepřové po čtrnácti dnech. Porce však byly velmi malé. Zbývající část dne jsme strávili v autech. Večer přijíždíme do srbského Pirotu, kde se ubytováváme v hotelu. Personál hotelu je značně překvapen, že se zde někdo chce ubytovat, ale nakonec se to povedlo a bydlíme sami v šestipatrové budově. Odvážnější členové expedice se vydávají na večerní procházku městem.

8. 4. sobota

Ráno byl budíček v 7:00. Ke snídani byly třičtvrtě metrové bagety s máslem a sýrem. Dnes nás čeká přes tisíc kilometrů dlouhá cesta domů. Jízda přes srbsko proběhla bez problémů až na srbsko-maďarskou hranici, kde si celníci vybrali Ivanovo auto k prohlídce. Dokonce otevřeli i jeho zdeformovanou kapotu, která se tak těžko zavírá. Aby Ivanovy smůly nebylo málo, tak ho zastavuje policejní hlídka za rychlost a ukládá mu pokutu, kterou musí zaplatit na Maďarské poště. Jelikož je sobota večer, tak odkládáme placení pokuty na neurčito. Dále již byla cesta OK. V Bratislavě jsme vyložili Vlada a najedli se velmi dobrého makového závínu a pokračovali v cestě domů.

Kousek za česko-slovenskými hranicemi nás opouští Ivan, který bydlí ve Zlíně a tak se muselo deset lidí vejít do dvou aut. Expedice za zatměním Slunce skončila asi v půl druhé ráno, kdy zbytek členů expedice dorazil do Prahy.